

Lausuntopyyntö mietinnöistä koskien yhdenvertaisuuslain osittaisuudistusta

Johdanto

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne mietinnöistä koskien yhdenvertaisuuslain osittaisuudistusta.

Tausta

Yhdenvertaisuuslain osittaisuudistusta on valmisteltu työryhmässä ja alajaostossa, jotka asetettiin ajalle 10.6.2021-31.5.2022. Molemmille kokoonpanoille on asettamispäätöksessä annettu omat tehtävät ja molemmilla on ollut niissä itsenäinen toimivalta. Työryhmä ja alajaosto ovat valmistelleet omat erilliset mietintönsä hallituksen esitysten muotoon.

Työryhmän puheenjohtajana toimi oikeusministeriöstä osastopäällikkö Johanna Suurpää ja työryhmässä on ollut edustajat yhdenvertaisuusvaltuutetulta, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta, oikeusministeriöstä, työ- ja elinkeinoministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä ja opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriöstä on ollut vammaisasioiden asiantuntijajäsen.

Alajaosto on perustettu työelämäkysymysten käsittelyä varten ja sen puheenjohtajana toimi työ- ja elinkeinoministeriöstä hallitusneuvos Tarja Kröger. Alajaostossa on ollut edustettuna SAK, STTK, Akava, EK, SY, Kunnallinen työmarkkinalaitos, yhdenvertaisuusvaltuutettu, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö ja oikeusministeriö. Lisäksi pysyvinä asiantuntijoina ovat olleet valtion työmarkkinalaitos ja Kirkon työmarkkinalaitos.

Lausuntopyynnön liitteinä ovat hallituksen esitysten muotoon valmistellut työryhmän ja alajaoston mietinnöt sekä tiivistelmä mietinnöistä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Oikeusministeriö varaa teille mahdollisuuden antaa lausuntonne esitysluonnoksesta. Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Lausunnon voi antaa suomen tai ruotsin kielellä.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse ministeriön kirjaamoon.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n

sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.
Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan lausuntopalvelu.fi:n kautta 19.5.2022 mennessä.

Oikeusministeriön hallituksen esitys on käännettävänä ruotsin kielelle ja se julkaistaan heti kun on mahdollista.

Valmistelijat

Lisätietoja oikeusministeriössä antavat erityisasiantuntija Katri Leikas (p. 0295 150 048) ja erityisasiantuntija Jasmiina Jokinen (p. 0295 150 078).

Liitteet:

[Työryhmän ja alajaoston liite.pdf](#) - Tiivistelmä työryhmän ja alajaoston mietinnöistä.

[YVL_HE_luonnos_OM.pdf](#) - Oikeusministeriön työryhmän luonnos hallituksen esitykseksi

[OM_pykälät_sv_käännös.docx](#)

[OM_huvudsakliga_innehåll_sv.pdf](#)

[Eriävä_mielipide_työryhmä_Kortteinen-Hiltunen.pdf](#) - Eriävä mielipide oikeusministeriön työryhmän esitykseen

[YVL_HE-luonnos_TEM.pdf](#) - Työ- ja elinkeinoministeriön alajaoston luonnos hallituksen esitykseksi - eriävät ja täydentävät mielipiteet esityksen lopussa.

[TEM_pykälät_sv_käännös.pdf](#)

[TEM_huvudsakliga_innehåll_sv.pdf](#)

Jakelu:

Adoptioperheet ry
Akava ry
Allianssi ry
Amnesty International Suomen osasto ry
Antirasistinen Foorumi
Aseistakieltäytyjäliitto ry
Eduskunnan oikeusasiamiehen toimisto
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Eläkeläisliittojen etujärjestö Eetu ry
Ensi- ja turvakotien liitto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Etelä-Suomen Etno / Uudenmaan Ely-keskus, Minna Mattila
Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Familia ry
FDUV De utvecklingsstördas väl
Fem-R ry
FIBS ry
Finanssiala ry
Finlands svenska lärarförbund
Finlands Svenska Skolungdomsförbund
Finlandssvenska teckenspråkiga
FMA - Funktionsrätt med ansvar rf
Folkhälsan
Folktinget
Förbundet Finlandssvenska synskadade FSS
Helsingin juutalainen seurakunta
Helsinki Pride yhteisö
HIV-säätiö
Hyvinvointialan liitto
Ihmisoikeuskeskus
Ihmisoikeusliitto
Invalidiliitto
Isio ry
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen Etno / Pohjois-Savon Ely-keskus, Lisbeth Mattsson
Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
JHL ry
Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus KARVI
Karjalaiset nuoret Suomessa ry
Kehitysvammaisten tukiliitto ry
Kehitysvammaliitto/Selkokeskus
Kirkkohallitus
Kirkon työmarkkinalaitos
Kolttien kyläkokous
Korkein hallinto-oikeus
Korkein oikeus
Kulttuuria kaikille
Kunnallinen työmarkkinalaitos
Kuntaliitto
Kuurojen liitto ry
Kynnys ry
Kårkulla samkommun
Lapin aluehallintovirasto
Lapin Etno / Lapin Ely-keskus, Jaana Tapalinen
Lapsiasiavaltuutettu
Lastensuojelun keskusliitto
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Luckan
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri

Länsi-Suomen Etno / Varsinais-Suomen Ely-keskus, Vilppu Palmberg
Mannerheimin lastensuojeluliitto
Mielenterveyden keskusliitto ry
MIELI Suomen Mielenterveys ry
Miesjärjestöjen keskusliitto
Monika-naiset liitto ry
Monikulttuurijärjestöjen yhteistyöverkosto Moniheli ry
Monimuotoiset perheet- verkosto
Naisasialiitto Unioni
Naisjärjestöjen Keskusliitto
Nuoret Muslimit NUMU ry
NYTKIS ry
Näkövammaisten liitto ry
Oikeuskanslerinvirasto
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry
Opetushallitus
Pelastakaa Lapset ry
Pirkanmaan Ja Keski-Suomen Etno / Pirkanmaan Ely-keskus, Marja Huttunen
Pohjanmaan Etno / Pohjanmaan Ely-keskus, Emine Ehrström
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen Etno / Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus, Erja Leppänen
Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Regnbågsallians Svenskfinland rf
Resalat islamilainen yhdyskunta
Rikosuhripäivystys
Romaniasiaain neuvottelukunta RONK
Romaniasiaain neuvottelukunta/Janette Grönfors, sosiaali- ja terveysministeriö
Romaninuorten neuvosto
Rusetti ry
Saamelaiskäräjät
Saamelaisneuvosto
SAMS Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf
Sateenkaariperheet ry
Seta ry
Sivista ry
Sosiaali- ja terveysministeriö
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
STTK ry
Suoma Sámi Nuorat/Suomen saamelaisnuoret ry
Suomen ammattiin opiskelevien liitto SAKKI
Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK ry
Suomen Asianajajaliitto
Suomen ekumeeninen neuvosto
Suomen Islam seurakunta
Suomen Islamilainen neuvosto SINE
Suomen kuurosokeat ry
Suomen Lakimiesliitto
Suomen Lastenhoitoalan Liitto ry

Suomen lukiolaisten liitto
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry
Suomen Opiskelija-Allianssi – OSKU
Suomen Pakolaisapu
Suomen Punainen Risti
Suomen Romanifoorumi ry
Suomen saamelaisten keskusjärjestö
Suomen somalialaisten liitto SSL ry
Suomen Syöpäyhdistys ry/Syöpäsäätiö
Suomen tuomariliitto ry
Suomen Unicef
Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestö SVK ry
Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
Suomen Yrittäjät SY
Talentia ry
Tasa-arvovaltuutettu
Tehy ry
Terveystieteiden tutkimuskeskus THL
Trasek ry
Tuglas-seura
Tuomioistuinvirasto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Uskontojen uhrien tuki UUT ry
USKOT-foorumi ry
Valtakunnalliset eläkeläisjärjestöt VENK ry
Valtiovarainministeriö
Valvira
Vammaisfoorumi
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry VALLI
Vanhustyön keskusliitto
Vapaa-ajattelijain liitto ry
Varhaiskasvatuksen opettajien liitto VOL ry
Venäjänkielisten keskusliitto FARO
Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta
Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Kommentit työryhmän mietinnöstä

Velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jolla yhdenvertaisuussuunnitteluvastuu ja yhdenvertaisuuden edistämisen velvollisuus laajenisivat koskemaan varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja palveluntuottajia?

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, että kunta vastaisi siitä, että sen alueella toimiville perhepäivähoidon ja kunnallisen avoimen varhaiskasvatuksen toimijoille laaditaan toimipaikkakohtaisen suunnitelman sijaan yhteistyössä näiden toimijoiden kanssa yhteiset yhdenvertaisuussuunnitelmat?

Häirintä

Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien häirinnän määritelmän muuttamista siten, että se sisältäisi myös ihmisryhmään kohdistuvan häirinnän?

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan lakiin kirjattaisiin, että varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjän menettely on syrjintää, jos ne laiminlyövät puuttua tiedossa olevaan häirintään?

Asian vieminen lautakuntaan ilman yksilöityä asianomistajaa

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutettu tai yhdenvertaisuutta edistävä yhteisö voisi viedä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan myös sellaisen syrjintää tai vastatoimia koskevan asian, jossa ei ole yksilöityä tiettyä asianomistajaa?

Kohtuulliset mukautukset

Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien kohtuullisia mukautuksia?

Hyvitys

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voisi määrätä hyvitystä?

Ehdotuksen mukaan sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalla että käräjäoikeuksilla olisi toimivalta määrätä hyvitystä. Lautakunnan ja tuomioistuinten toimivallan jaosta säädettäisiin laissa. Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien käräjäoikeuksien ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivallan jakoa hyvityksasioissa?

Ehdotuksen mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan menettelyssä noudatetaan asian käsittelyn ja selvittämisen, suullisen käsittelyn ja oikeudenkäyntikulujen osalta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain säännöksiä ja näihin liittyviä julkisuussäännöksiä ja muilta osin täydentävästi hallintolakia. Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnassa noudatettavaa menettelyä hyvitysasian käsittelyssä?

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan hallintotuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa voitaisiin vahvistaa ratkaisuksi sovinto hyvitysasiasiaa koskevalta osalta?

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan kokoonpanoa ja menettelyjä koskevat muutokset

Mitä mieltä olette ehdotuksista koskien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan kokoonpanoa ja menettelyjä (esim. jaostojen kokoonpano, vahvennettu jaosto, asian tutkimatta jättäminen, sidonnaisuusilmoitukset)?

Esityksen vaikutukset

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetuilla muutoksilla olevan?

Muut huomiot esityksestä

Onko teillä muita huomioita esityksestä?

Kommentit työelämän alajaoston mietinnöstä

Yleiset huomiot esityksestä

Yleiset huomionne työelämän alajaoston esityksestä

Työnantajan velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta (7 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa täsmennetään mitä työnantajan tulee ottaa huomioon arvioidessaan työpaikan yhdenvertaisuustilannetta?

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuussuunnitelman tulisi jatkossa sisältää myös työpaikan yhdenvertaisuuden arvioinnin johtopäätökset?

Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävät ja toimivalta (19 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetulla olisi oikeus antaa lausunto työsuojeluviranomaisen käsiteltävänä olevassa asiassa (22 §:n tarkoittamissa tapauksissa)?

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetulla olisi mahdollisuus toimia ulkopuolisena asiantuntijana työsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvassa asiassa?

Työsuojeluviranomaisen tehtävät ja toimivalta (22 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa työsuojeluviranomaisen valvontatoimivaltaa täsmennetään koskemaan työelämää?

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan työsuojeluviranomaisen on varattava yhdenvertaisuusvaltuutetulle tilaisuus lausunnon antamiseen asioissa, joilla on yhdenvertaisuuslain tulkinnan kannalta merkitystä?

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan työsuojeluviranomainen voi lain tulkinnan kannalta merkittävässä yksittäistapauksessa käyttää apunaan yhdenvertaisuusvaltuutettua asian selvittämisessä?

Mitä mieltä olette työsuojeluviranomaisen tiedonvälitykseen liittyvistä ehdotuksista?

Kehotusmenettelyn laajentaminen (työsuojelun valvontalaki 13 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa työsuojeluviranomaisen kehotusmenettelyä laajennetaan koskemaan myös työnantajan velvollisuutta arvioida ja edistää yhdenvertaisuutta (7§:n 1 momentti)?

Vaihtoehtoiset ratkaisut

Jos näkemyksenne mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetun toimivaltaa tulisi laajentaa kaikkiin työelämän syrjintä- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin, miten ratkaisisitte yhdenvertaisuusvaltuutetun ja työsuojeluviranomaisen päällekkäiseen toimivaltaan liittyvät kysymykset?

Jos näkemyksenne mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaa tulisi laajentaa työelämän syrjintä- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin, mitkä työelämäasiat soveltuisivat lautakuntakäsittelyyn?

Vaikutusarviointit

Yleiset huomionne esityksen arvioituista vaikutuksista

Huomionne taloudellisista vaikutuksista

Huomionne vaikutuksista viranomaisten toimintaan

Huomionne yhteiskunnallisista vaikutuksista

Onko jokin olennainen vaikutus jäänyt esityksessä arvioimatta tai liian vähäiselle arvioinnille? Jos on, mikä?

Suurpää Johanna
Oikeusministeriö

Leikas Katri
Oikeusministeriö